

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาและสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2242-5900 ต่อ 5731

เรื่อง กงสุลกิตติมศักดิ์รัฐต่างแดนในประเทศไทย
ผู้เรียบเรียง นางสาวนฐมลย์ พงษ์รอนจน์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ กันยายน 2566

ในการเชื่อมสัมพันธ์มิตรระดับทวิภาคี (Bilateral Relations) ระหว่างประเทศในด้านการเมือง การค้า เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความร่วมมือสองฝ่าย ตลอดจนการให้ความคุ้มครองและส่งเสริมผลประโยชน์ของคนในชาติของตนที่อยู่ในอีกประเทศหนึ่ง การจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตระหว่างกันเป็นการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตที่ถือเป็นการแลกเปลี่ยนระดับสูงสุด สำหรับความสัมพันธ์ระดับรองลงมานั้น ในกรณีที่รัฐฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยังไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งสถานเอกอัครราชทูตได้ อาจจัดตั้งเป็นสถานกงสุลใหญ่เพื่อดูแลงานเฉพาะเรื่องก่อน และหากการจัดตั้งสถานกงสุลใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อีก ก็อาจพิจารณาแต่งตั้งคนของประเทศตนหรือคนของประเทศนั้น ๆ ให้ดำรงตำแหน่งและทำหน้าที่เป็น “กงสุลกิตติมศักดิ์” (Honorary Consul) และจัดตั้งสถานกงสุลกิตติมศักดิ์เป็นที่ทำการได้

การแต่งตั้งกงสุลกิตติมศักดิ์โดยการคัดเลือกคนในประเทศนั้นจากผู้ที่มิชื่อเสียง มีฐานะเป็นที่ยอมรับในวงสังคม ซึ่งสามารถทำได้รวดเร็ว และไม่ต้องเสียงบประมาณในการจัดตั้งและบริหารจัดการ “สถานกงสุลกิตติมศักดิ์” นอกจากนี้ การรับตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์ยังเป็นเรื่องของเกียรติยศชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล โดยถือเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติและเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ของรัฐต่างประเทศ จำนวน 88 ประเทศ ตั้งอยู่ทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และมีกงสุลกิตติมศักดิ์ที่เป็นทั้งชาวต่างชาติ นักธุรกิจ และบุคคลที่มีชื่อเสียงชาวไทย ซึ่งนอกจากจะต้องมีความสามารถในการสนับสุนงบประมาณค่าใช้จ่ายของสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ได้แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติที่จะให้บริการด้านกงสุล ดูแล ส่งเสริมผลประโยชน์คนชาติของประเทศที่แต่งตั้งตนให้ดำรงตำแหน่งกงสุลกิตติมศักดิ์ที่อยู่ในประเทศไทยด้วย อีกทั้งยังต้องมีความรู้มีความสัมพันธ์อันดี และสามารถสร้างคุณูปการด้านต่าง ๆ ให้กับประเทศนั้น ๆ ได้อีกด้วย

การแต่งตั้งกงสุลกิตติมศักดิ์และการจัดตั้งสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ของรัฐต่างแดน หรือประเทศต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันในประเทศไทยนั้น นอกจากจะเป็นช่องทางการทูตอีกช่องทางหนึ่ง ที่ช่วยให้การดำเนินความสัมพันธ์ทางด้านต่าง ๆ ของไทยกับอีกประเทศหนึ่งมีความใกล้ชิด สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว ยังอาจตั้งขึ้นเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระงานด้านการให้บริการกงสุลของ

สถานเอกอัครราชทูต หรือหน่วยงานทางการทูตอื่น และอำนวยความสะดวกในการให้บริการด้านกงสุล รวมทั้งจะเป็นกลไกพัฒนาความสัมพันธ์ระดับประชาชนและความร่วมมือในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและนวัตกรรม ซึ่งอาจช่วยพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานท้องถิ่นได้ การแต่งตั้งกงสุลกิตติมศักดิ์และการจัดตั้งสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ในอีกประเทศหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากรัฐผู้รับและต้องยื่นสัตยาบันและได้รับอนุมัติบัตรเช่นเดียวกับผู้แทนฝ่ายกงสุลอาชีพ (Career Consular Officer) ทั้งนี้ เป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีในการพิจารณาและมีมติอนุมัติให้มีการแต่งตั้งกงสุลกิตติมศักดิ์และเปิดสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ของรัฐต่างแดนในประเทศไทย

บรรณานุกรม

- กระทรวงการต่างประเทศ, กรมพิธีการทูต. (2 มิถุนายน 2566). **Diplomatic and Consular List as of June 2023**. สืบค้น 16 สิงหาคม 2566 จาก <https://protocol.mfa.go.th/th/content/diplomatic-and-consular-list-as-of-june-2022?page=5d831c6815e39c255000446d&menu=5d831c6815e39c255000446e>
- กระทรวงการต่างประเทศ, สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ. (2556). **คำศัพท์-คำย่อ ทางการทูต และการต่างประเทศ ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 3**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: หจก. ภาพพิมพ์ “ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศ ว่าด้วยการแต่งตั้งและการหน้าที่ของเจ้าพนักงานกงสุลกิตติมศักดิ์ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2563” (28 พฤษภาคม 2563). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 137 ตอนพิเศษ 125 ง, น. 1-11.